สรุปผลการดำเนินงาน
คณะทำงานการยกระดับกำลังคนภาคเกษตรด้วยเกษตรสมัยใหม่
ภายใต้แผนปฏิบัติการการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model สาขาเกษตร

สรุปผลการดำเนินงาน

BCG สาขาเกษตร ที่เป้าหมายมุ่งหวังให้เกิดการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรของประเทศไทยสู่ 3 สูง คือ ประสิทธิภาพสูงด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ผสานภูมิปัญญา มุ่งยกระดับผลผลิตเกษตรสู่มาตรฐานสูง (คุณภาพ โภชนาการ ปลอดภัย) ระบบการผลิตที่ยั่งยืนเพื่อเป้าหมายในการทำเกษตรเป็นอาชีพที่รายได้สูง ด้วยการผลิตสินค้าเกษตรที่เน้นความเป็นพรีเมี่ยม การเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนากำลังคนทั้งที่เป็นอาสาสมัครเกษตร/เกษตรกร/เกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) เป็นหนึ่งในแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านระบบเกษตรดั้งเดิม ให้เป็นระบบการผลิตด้วยเกษตรสมัยใหม่ โดยคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนแผนงานการยกระดับกำลังคนภาคเกษตรด้วยเกษตรสมัยใหม่ ได้กำหนดแผนการเตรียมกำลังคนด้านเกษตรสมัยใหม่/เกษตรอัจฉริยะ โดยการสร้าง New skill: การสร้างนวัตกรเกษตรในพื้นที่จากการยกระดับเกษตรกรรุ่นใหม่ และสตาร์ทอัพทางด้านเทคโนโลยีเกษตรทำหน้าที่สร้างพัฒนา และกระจายเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่เพื่อยกระดับสู่การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม สินค้าเกษตรมาตรฐานสูง เพื่อให้การทำเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างรายได้สูงและกำหนดราคาขายได้ตามคุณภาพของผลผลิตเกษตร Reskill/Upskill: การพัฒนาอาสาสมัครเกษตรให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานด้านเกษตรสมัยใหม่เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวคูณในระดับหมู่บ้านประสานการถ่ายทอดความรู้การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผสานภูมิปัญญาสู่เกษตรกรในวงกว้าง Reskill/Upskill/Newskill: การสร้างและพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานสินค้าเกษตรโดยการประยุกต์ ใช้แพลตฟอร์มด้านไอทีสนับสนุนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เช่น การบันทึกข้อมูลแทนฟอร์มแบบกระดาษ การรายงานผลไปยังผู้เกี่ยวข้องโดยอัตโนมัติ การนำระบบคิวอาร์โค้ดใช้ในการตรวจสอบย้อนกลับทั้งระบบ การยกระดับศูนย์บ่มเพาะ เกษตรกรรุ่นใหม่ 77 ศูนย์ ให้เป็นศูนย์บ่มเพาะนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ที่ขยายผลความรู้ในวงกว้างในระดับพื้นที่ การพัฒนาหลักสูตรเกษตรสมัยใหม่ที่เป็นเชิงบูรณาการร่วมระหว่างความรู้ด้านการเกษตรและวิทยาการสมัยใหม่ โดยเฉพาะในสาขาที่ขาดแคลน เช่น นักปรับปรุงพันธุ์ อิเล็กทรอนิกส์-เกษตรอัจฉริยะ จัดให้มีสถานีวิจัยและเรียนรู้ (RIDT Center) ในภูมิภาคเพื่อให้เกิดการวิจัย สร้างนวัตกรรมและการเข้าถึงความรู้ เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่โดยมหาวิทยาลัยและศูนย์วิจัยเกษตรในพื้นที่

เป้าหมายการพัฒนา

คณะทำงานได้ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร กำหนดเป้าหมายการยกระดับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านและ Young Smart Farmer ให้มีทักษะและความรู้ด้านเกษตรสมัยใหม่ โดยกำหนดแผนงานระยะยาว ปี 2565-2569 ยกระดับพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) 46,000 คน ยกระดับเกษตรกรรุ่นใหม่ Young smart farmer (YSF) 1,000 ราย พัฒนาสถานีเรียนรู้ร่วมกับสถาบันการศึกษา (Training hub) 5

แห่ง พัฒนาศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ (ศบพ.) 77 แห่ง โดยดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG Model พื้นที่นำร่องใน 5 จังหวัด ได้แก่ จ.ราชบุรี จ.ลำปาง จ.จันทบุรี และ จ.พัทลุง

สรุปผลการดำเนินงาน ปี 2564-2566

1. ผลการพัฒนาและยกระดับอาสาสมัครเกษตรและเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF ตลอดระยะเวลาดำเนินงานที่ผ่านมา สท. ได้ร่วมกับ กรมส่งเสริมการเกษตร สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้โมเดลเศรษฐกิจ BCG เกษตรสมัยใหม่ เกษตรอัจฉริยะ ให้อยู่ในรูปแบบของหลักสูตรการเรียนรู้ที่มีสื่อ เอกสารเผยแพร่ ที่อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย (คู่มือ แผ่นพับ infographic VDO สื่อความหมาย) โดยปี 2565 เกิดการพัฒนาและยกระดับความรู้ด้านเกษตรสมัยใหม่ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่YSF/เกษตรกรแกนนำ จำนวน 253 คน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 63 คน เกษตรกรทั่วไป จำนวน 723 คน ยกระดับต้นแบบเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม จำนวน 2 กลุ่ม จากแผนการดำเนินงานปี 2565 จำนวน 2 กลุ่ม และเครือข่ายเกษตรกร New Gen ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จำนวน 295 คน และดำเนินงานต่อเนื่องในปี 2566 มีการพัฒนาและยกระดับความรู้ให้กับอาสาสมัครเกษตรแล้วจำนวน 1,093 คน และพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF ร่วมกับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จำนวน 300 คน
2. ผลการพัฒนาสถานีเรียนรู้ Training hub ภายใต้ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ทำให้เกิดการสร้างพื้นที่ต้นแบบการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมยกระดับการผลิตสินค้าเกษตร และหลักสูตรการเรียนรู้ที่หลากหลายในแต่ละภูมิภาค ได้แก่
   2.1 ภาคเหนือ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พัฒนาหลักสูตรเกษตรอินทรีย์/เกษตรสมัยใหม่ ได้จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ 2 หลักสูตร ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการฟาร์มผลิตผักอินทรีย์คุณภาพ 2) การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักให้ได้คุณภาพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีผู้ร่วมอบรมทั้งสิ้น 1,706 คน แบ่งเป็นเข้าร่วมอบรมผ่านระบบออนไลน์ 1,654 คน และเข้าร่วมอบรมในมหาวิทยาลัย 52 คน แบ่งเป็น YSF 16 คน อกม. 3 คน และเกษตรกรทั่วไป 33 คน และจัดอบรมหลักสูตรการผลิตปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกองในพื้นที่ต้นแบบ ชมรมเพื่อเพื่อนผู้พิการ ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง มีผู้ร่วมอบรมทั้งสิ้น 45 คน แบ่งเป็นเกษตรกรแกนนำ 1 คน และเกษตรกรทั่วไป 38 คน
   2.2 ภาคกลาง: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พัฒนาพื้นที่เรียนรู้ “หอมขจรฟาร์ม” และร่วมกันพัฒนาหลักสูตรการผลิตพืชในระบบแปลงเปิด โรงเรือนปกติ และโรงเรือนอัจฉริยะ รองรับการเรียนการสอน เปิดให้เกษตรกรและบุคคลทั่วไปเข้าศึกษาเรียนรู้และดูงาน โดยนักวิชาการ สวทช. และนักวิจัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ร่วมกันทดสอบและสาธิตระบบควบคุมการให้น้ำอัตโนมัติแบบไร้สาย 1 ระบบ พัฒนาฐานเรียนรู้การผลิตเมลอน 3 ฐานการเรียนรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับแกนนำและเครือข่ายเกษตรกร จำนวน 50 คน

2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พัฒนาพื้นที่สถานีเรียนรู้ 7 สถานี และได้จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ 5 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรการบริหารจัดการน้ำและระบบชลประทานเพื่อการเกษตรนอกเขตพื้นที่ชลประทาน 2) หลักสูตรการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรประณีตเชื่อมโยงการท่องเที่ยว 3) หลักสูตรการผลิตโคเนื้อคุณภาพสูงต้นทุนต่ำ 4) หลักสูตรโคกหนองนา และการใช้โซล่าเซลล์ 5) หลักสูตรการผลิตสมุนไพร เกิดการพัฒนาเกษตรกร 1,450 คน เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่/แกนนำ 100 คน และเกษตรกรทั่วไป 1,350 คน

2.4 ภาคตะวันออก: มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พัฒนาพื้นที่ต้นแบบสาธิตการใช้ระบบสมาร์ทฟาร์มสำหรับการบริหารจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (Aqua IoT) พัฒนาเกษตรกรต้นแบบใช้เทคโนโลยี Aqua IoT (upskill/reskill) พัฒนาหลักสูตรการเพาะเลี้ยงเห็ดเศรษฐกิจ (เห็ดมิลค์กี้) และหลักสูตรการท่องเที่ยว เบื้องต้น เกษตรกรได้รับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีผลิตเห็ดมิลค์กี้ 25 คน อยู่ระหว่างการทำโรงเรือนอย่างง่ายเพื่อเป็นต้นแบบผลิตเห็ดในชุมชน

2.5 ภาคใต้: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช สร้างต้นแบบสถานีเรียนรู้ Training Hub ในพื้นที่ภาคใต้ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง พัฒนาหลักสูตรนำร่อง ประกอบด้วย 1) การจัดการผลิตไก่พื้นเมืองด้วยนวัตกรรมแบบครบวงจร เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน 2) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพริกไทยสายพันธุ์พื้นเมือง (ปะเหลียน) และ 3) การพัฒนาผู้ประกอบการ Young Smart Farmer Innovative Entrepreneurship เพื่อเชื่อมโยงตลาด ได้มีการพัฒนาเกษตรกรแล้วไม่น้อยกว่า 300 คน มีนักวิจัย/นักวิชาการของมหาวิทยาลัยจะเป็นพี่เลี้ยงให้กับเกษตรกรในพื้นที่ เกิดการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบแหล่งเรียนรู้ในชุมชนทั้งด้านการปลูกพริกไทยและการเลี้ยงไก่พื้นเมือง โดยมีหน่วยงานในพื้นที่สนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด อบต. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น

3. การยกระดับกำลังคนภาคเกษตรด้วยเกษตรสมัยใหม่ โดยสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) ร่วมกับเครือข่ายสถาบันการศึกษานำผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ 16 เรื่อง เช่น เทคโนโลยีระบบน้ำหยดและการให้ปุ๋ยสำหรับอ้อย การผลิตข้าวหอมมะลิระยะเม่า การผลิตผักเศรษฐกิจสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ครบวงจร ต้นแบบรถลำเลียงเกลือแบบตัวตักด้านหน้ากึ่งอัตโนมัติ เป็นต้น มีผู้เข้าร่วมอบรม 2,989 คน ทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมการอบรมได้รับความรู้และมีความมั่นใจในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปปรับใช้ นอกจากนี้ สวก. ได้นำร่องโครงการทุนปริญญาตรีเพื่อพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 330 ทุน ระหว่างปี 2562-2567 มีการปรับรูปแบบการเรียนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer เรียนผ่านออนไลน์และการเข้าค่ายฝึกปฏิบัตินำร่องดำเนินงานโดย 4 สถาบันการศึกษา ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 3) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ 4) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร ปัจจุบันมีนักศึกษารวม 198 ราย

ผลกระทบจากการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ทำให้เกษตรกรได้เข้าถึงความรู้ เข้าถึงบริการตรวจวิเคราะห์ กลุ่มเกษตรกรได้ปรับแนวความคิดในการสร้างเศรษฐกิจด้วยการใช้เทคโนโลยี เกิดการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน ปรับใช้เทคโนโลยี เกิดการสร้างเกษตรกรแกนนำ เกิดการสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ทำให้เกิดการสร้างรายได้ต่างๆ เช่น 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟรัษฎาและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ต.หนองปรือ อ.รัษฎา จ.ตรัง ได้รับการยกระดับตรวจวิเคราะห์สารสำคัญในดอกกาแฟ ตรวจวิเคราะห์ทดสอบผลิตภัณฑ์ชาดอกกาแฟรัษฎา สร้างความสามารถด้านการตลาดออนไลน์ ทำให้เกิดการสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้ากาแฟคั่วบด ชาดอกกาแฟ และสบู่กากกาแฟ 213,160 บาท และในปี 2566 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการขยายพื้นที่ปลูกกาแฟเพิ่ม 5 ไร่ เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต ปรับปรุงให้เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องระบบ IOT บริหารจัดการน้ำในแปลงเพาะชำแบบเปิด ปลูกพืช 4 ชนิดได้แก่ กาแฟพันธุ์โรบัสต้า โกโก้ พริกไทยพันธุ์ปะเหลียน และมะนาวพันธุ์ศรีทองดำที่เป็นพืช GI ของจังหวัดตรัง รายได้จากการจำหน่ายสินค้ากาแฟคั่วบด ชาดอกกาแฟ 319,400 บาท 2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตเห็ดอินทรีย์บ้านวังไฮ (ป.เจริญทรัพย์ฟาร์มเห็ด) ต.คำเตย อ.เมืองนครพนม จ.นครพนม ได้ปรับปรุงแผนธุรกิจในฟาร์มเห็ดของกลุ่มฯ ให้ได้คุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของตลาด ให้คำแนะนำในออกแบบและเพาะเห็ดฟางในโรงเรือนเพาะเห็ดระบบ Evaporation เกิดรายได้เพิ่มจากการผลิตรอบละ 16,375 บาท 3) สวนมะเดื่อฝรั่ง The FIG Nature Garden ต.ธาตุทอง อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี ได้รับสนับสนุนจาก สวทช. ในการพัฒนาสูตรและบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มน้ำมะเดื่อฝรั่ง และบริการตรวจวิเคราะห์ตามประกาศกระทรวงสาธารณะสุขและขึ้นทะเบียน อย. และวิเคราะห์ข้อมูลโภชนาการ สร้างรายได้จากการจำหน่ายภลิตภัณฑ์เครื่องดื่มน้ำมะเดื่อฝรั่ง 320,500 บาท 4) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มฮักน้ำจาง ตำบลบ้านกิ่ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง (ฮีกกรีน Hug Green) ได้รับการพัฒนาและออกแบบตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มเชียงดา รายได้จากการจำหน่าย 68,285 บาท 5) บริษัท ไรซ์ซี่ อินเตอร์เนชั่นแนล อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี ได้รับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการรีแบรนด์สินค้า เพื่อทำการตลาด สามารถนำสินค้าข้าวไรซ์เบอร์รี่แพ็คสูญญากาศ น้ำข้าวกล้องงอกผสมถั่งเช่าและชะเอมเทศ (ไรซ์ซี่ พลัส) ไปวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้ห้างเทสโก้ โลตัส ทุกสาขาทั่วประเทศ เกิดรายได้ 400,000 บาท 5) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียงตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และ สมาชิกในเครือข่าย ได้รับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการการปลูกผักอินทรีย์ ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายผักอินทรีย์ เช่น ผักสลัด คะน้า กวางตุ้ง ต้นหอม ผักชี ขึ้นฉ่าย ผักบุ้ง กระเจี๊ยบเขียว มะนาว มะเขือเปราะ แตงกวา พริก ปีละ 471,600 บาท 6) การยกระดับการผลิตผักอินทรีย์ เครือข่ายสามพรานโมเดล (นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธุ์) เกษตรกรได้รับการถ่ายเทคโนโลยีโดยการจัดอบรมเรื่องการผลิตผักสดคุณภาพและการเก็บเมล็ดพันธุ์ผักอินทรีย์ไว้ใช้เอง และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักสดคุณภาพ เช่น การควบคุมแมลงศัตรูพืชโดยการใช้สารชีวภัณฑ์ การวางแผนการผลิต การบำรุงปรับปรุงดิน สมุนไพรเพื่อการอารักขาพืช และการเลี้ยงชันโรง เกิดรายได้ 16,428,499 เป็นต้น และยกระดับฟาร์มฝันแม่ เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ต.น้ำพุ อ.เมือง จ.ราชบุรี เกิดการยกระดับการผลิตพืชผัก มะเขือเทศ ในระบบเกษตรอินทรีย์ จำหน่ายผลผลิต

ได้เพิ่มขึ้น เกิดรายได้ 532,680 บาท 7) สุขใจฟาร์ม ต.วังทรายคำ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดความรู้การผลิตกล้าคุณภาพและการเพาะต้นอ่อน การผลิตผักสลัดอินทรีย์ จำหน่ายที่ตลาดนัดท้องถิ่นและส่งขายที่ Tops supermarket สาขาเซ็นทรัลลำปาง ตลาดสุขใจ ในเครือเซนทรัลฯ จังหวัดลำปาง และโรบินสันพะเยา เกิดรายได้ 420,300 บาท เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

1. การพัฒนาและบ่มเพาะอาสาสมัครเกษตรไม่สามารถดำเนินงานได้ต่อเนื่อง สาเหตุเนื่องจากอาสาสมัครเกษตร ครบวาระการดำรงตำแหน่ง ทำให้ต้องมีการคัดสรรใหม่ในปี 2566 การดำเนินงานจึงล่าช้ากว่าแผนงานที่วางไว้ ทั้งนี้ การพัฒนาทักษะอาสาสมัครเกษตร ได้ปรับแผนงานให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานของ กลุ่มพัฒนาเกษตรกรและอาสาสมัครเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร โดยกำหนดให้อาสาสมัครเกษตรต้องได้รับการอบรมบ่มเพาะความรู้ด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG และชุดองค์ความรู้เทคโนโลยีด้านเกษตรสมัยใหม่ พร้อมทั้งมีการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร และสำนักงานเกษตรอำเภอ มีส่วนร่วมในการเป็นพี่เลี้ยงให้อาสาสมัครเกษตรได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
2. การถ่ายทอดเทคโนโลยีในระบบออนไลน์ไม่สามารถดำเนินงานได้กับกลุ่มเกษตรกรที่เป็นผู้สูงอายุ เนื่องจาก เกษตรกรบางส่วนไม่มีโทรศัพท์สมาร์ทโฟน ไม่มีสัญญาณอินเตอร์เน็ต ในการแก้ไขปัญหาได้ประสานงานกับสำนักงานเกษตรจังหวัดในแต่ละพื้นที่ในการจัดให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างการเรียนรู้ โดยผ่านกิจกรรมการอบรมบรรยายแบบออนไลน์ผ่านสำนักงานเกษตร และจัดส่งเอกสารการเรียนรู้ให้กับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตร ในการเผยแพร่และให้คำแนะนำกับเกษตรกร รวมทั้ง ให้เกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มไลน์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้คำปรึกษาผ่านกลุ่มไลน์กับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

แผนการดำเนินงานที่ต้องผลักดันต่อ รวมถึงประเด็นสำคัญที่ต้องการดำเนินการในอนาคต

1. สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานทั้งสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยภาครัฐ และภาคเอกชน ให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการเกษตรต่างๆ ร่วมกันนำมาพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ด้านเกษตรสมัยใหม่และเกษตรอัจฉริยะตามแนวทาง BCG ที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยปรับรูปแบบของเนื้อหาความรู้ให้อยู่ในรูปแบบของคู่มือ เอกสารเผยแพร่ หรือ VDO สื่อความหมาย เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้อย่างง่าย
2. สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสถานีเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาเพื่อให้นำองค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยและพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ได้นำมาทดสอบ สาธิต ในพื้นที่มหาวิทยาลัย โดยมีบุคลากรในสถาบันการศึกษาและนักศึกษา ร่วมเรียนรู้ในการปรับใช้เทคโนโลยีในสภาวะเลียนแบบแปลงเกษตร โดยเปิดให้เกษตรกรได้เข้ามาเรียนรู้และศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด และพร้อมรับโจทย์วิจัยจากเกษตรกรเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สาธิตในระดับแปลงของเกษตรกร โดยเกษตรกรจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและเรียนรู้การปรับใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจในการปรับใช้และพัฒนาทักษะการส่งต่อความรู้ให้กับเกษตรกรทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสนับสนุนทั้งด้านนโยบายและแผนเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เป็นจุดเรียนรู้ที่มีแผนปฏิบัติการที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะต่อการยกระดับกำลังคนภาคเกษตรด้วยเกษตรสมัยใหม่

1. ควรมีการบูรณาการองค์ความรู้และเทคโนโลยีพร้อมใช้ที่หลากหลายจากหน่วยงานสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยให้ครอบคลุมทั้งพืชสวน พืชไร่ ไม้ผล ไม้ดอก ปศุสัตว์ ประมง เป็นต้น ตามบริบทภาคการเกษตรของประเทศไทย นำมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้และเอกสารเผยแพร่ในรูปแบบอย่างง่ายเพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชย์
2. ควรสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาแหล่งสาธิตและเรียนรู้การปรับใช้เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่และเกษตรอัจฉริยะในระดับแปลงของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรทั่วไปเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีการส่งต่อความรู้จากเกษตรกรสู่เกษตรกรด้วยกันเอง
3. ควรผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเกษตรด้าน BCG อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความรู้ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
4. ควรสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับเกษตรกร ในการรับถ่ายทอดเทคโนโลยี

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

นายธงชัย ตั้งใจดี
สถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.)
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
เบอร์โทรศัพท์: 025647000ต่อ1731
E-mail: thongchai@nstda.or.th